

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • petek • 21. julij 2000

Štev. 29 (3075) • letnik 55 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Vlada ukinja finančno podporo privatnim radiom!

Zvezna vlada ne bo več finančno podpirala privatne radijske postaje in tudi ne manjšinskih. To je v torek potrdil državni sekretar Morak v razgovoru s predsednikoma NSKS in ZSO. Kar se tiče manjšinskih radij se vlada prizadeva za zakonsko razrešitev v okviru javno-pravnega ORF-a. V letošnjem letu vlada namenja za vse tri manjšinske radije, Korotan, Agora in Mora, zadnjič 10 milijonov ATS. Do naslednjega leta pa naj bi bila razjasnjena zakonska osnova, ki bi dala ORF-u osnovo za celodnevne radijske oddaje v manjšinskih jezikih.

Predsednika ZSO in NSKS, dr. Marjan Sturm in Bernard Sadovnik, sta državnega sekretarja opozorila, da je bivša vlada zagotovila finansiranje manjšinskih radij in da je nevzdržno, da vlada sredi poslovnega leta zmanjšuje finančne dotacije.

Kar se tiče zakonske ureditve v okviru ORF-a, sta oba predsednika ugotovila, da je bila prvotna zahteva koroških Slovencev prav ureditev celodnevne radijske oskrbe v okviru ORF. Zato Slovenci take rešitve seveda načelno ne odklanjajo, toda do njene izvedbe naj bi država na vsak način v polni meri finansirala privatne radije.

Tudi v primeru rešitve v okviru ORF-a je treba najti ustrezne možnosti za privatne radije.

Nadalje je razprava tekla o finansiranju tiskanih medijev, kjer sta predstavnik koroških Slovencev zahtevala jasno zakonsko osnovo v okviru zakona o pospeševanju tiskanih medijev.

Državni sekretar Morak je obljubil, da bo vlada v izdelavo zakonske osnove glede oskrbe manjšinskih jezikov v okviru ORF-a pritegnila obe osrednji organizaciji koroških Slovencev, kar se tiče zakona o podpori tiskanim medijem pa bo vlada pobudo predstavnikov koroških Slovencev preverila.

Že enaindvajsetič so se številni pohodniki odpravili po poteh Domnove čete na Komelj, pred spomenikom pri Cimpasarju pa so se ob bogatem kulturnem programu poklonili padlim borcem

PREBLISK

Sem in tja so jih peljali v živalskih vagonih kot goveda, še huje, tja grede natlačene po 40, 50 v vagonu, nazaj malo redkeje. Tri leta, tri mesece in tri dni je trajalo to »letovanje, ta dopust« v Nemčiji. Pa naj še kdo reče, da jim je bilo slabo. Medtem ko je kar precejšnja večina koroškega prebivalstva trepetala pred »banditi«, ki se niso strinjali z ideologijo njegovega fūhrerja, so naši pregnanci brezskrbno živeli v logarjih. Pa še zastraženi so bili in celo obdani z bodečo žico, da jim ja nihče ni mogel do živga.

In kaj, da bi jih na Koroškem po tem njihovem dopustu sprejeli z godbo in zastavami, to pa ne. Zakaj pa so

bili tako nezvesti domovini, da so jo kar zapustili? Med tem pa so morali drugi obdelovati njihovo zemljo, da so preživeli.

55 let je tega, kar je vlak s slovenskimi pregnanci krenil iz Nürnberga proti domovini. 55 let je tega, ko jih je v Belja-

Živinski vagoni

ku domovina zavrnila, 54 let je preteklo, ko so te »naše turiste«, ko so hoteli imeti v Celovcu zahvalno mašo, pregnali z gasilskimi brizgalnicami.

Tako se »turisti« ne dela. Morda pa vendar niso bili tako priljubljeni.

J. R.

RIM

Zaščitni zakon za Slovence v Italiji

Končno je poslanska zbornica italijanskega parlamenta sprejela zaščitni zakon za Slovence v Italiji. Potrditi ga mora še senat (predvidoma zgodaj jeseni). Nova zakonska določila omogočajo tudi ustrezne materialne pogoje za delovanje slovenskih organizacij v sosednji državi. Predstavnik obeh krovnih organizacij Slovencev, SKGZ in SSO, sta bila enotnega mnenja, da sam zakon ne bo dovolj, saj ga bo potrebno še uresničevati. Ob tem dogodku, so se v Sloveniji pozitivno izrazile vse poli-

tične stranke, še posebej pa je to dejstvo pozdravil tudi zunanji minister Lojze Peterle. Po njegovem mnenju in oceni gre za ohranjanje in krepitev dobrososedskih odnosov, na katerih temelji dvostransko sodelovanje.

Predsednik republike Milan Kučan, pa je pred obiskom v Italiji na sprejemu za predstavnike Slovencev v Italiji označil sprejem Zaščitnega zakona kot pomemben ne le za Slovence v Italiji, ampak tudi za Slovenijo, Italijo in Evropo. Kot je rekel, gre za splet štirih dejavnikov: demokratičnega ozračja v Italiji, enakega ozračja v EU, enotnosti slovenske manjšine v Italiji in pomembne vloge, ki jo je imela Slovenija. Sicer pa sta tako predsednik Kučan kot zunanji minister Peterle z večjim veseljem obiskala predsednika Italije Ciampi in premiera Amata. Tako sedaj ostajajo ključa vprašanja med državama zgolj s področja gospodarskega sodelovanja in podpora Italije pri vključevanju Slovenije v EU.

A. K

CELOVEC

Novo vodstvo Zveze Bank

Na izrednem občnem zboru pretekli torek so člani Zveze Bank razrešili dosednji upravni in nadzorni odbor in izvolili nova. Novi predsednik upravnega odbora je postal Ziljan dr. Ludvik Druml, nadzornemu odboru pa bo predsedoval Podjunčan dr. Pavel Apovnik.

Zvezo Bank že kar nekaj časa pretresajo hude finančne, kadrovske in upravne težave. Kje so vzroki zanje, bo najbrž pokazal čas. Dejstvo je, da so bili v zadnjem času nekateri člani z odločitvami prejšnjega vodstva silno nezadovoljni. Prav zaradi tega je bil sklican izredni občni zbor. Finančne težave okrog Zadruga-Marketa Pliberk, še nepokrite izgube vsled finančne malverzacije v celovski posojilnici in še kaj so diferencirale dosedanje vodstvo z mnenjem članstva iz krajevnih posojilnic in zadrug. Tudi preoblikovanje Zveze Bank v delniško družbo in odmik od Raiffeisnove zadrugne zveze ni bil razčiščen.

Novo vodstvo čaka vsekakor obilica dela in tudi težav.

Vaščana pojo s prijatelji iz Istre

»Šavrske pupe en ragaconi«
Rožana Koštial iz Istre

Sobota, 22. julija 2000
ob 20.30 uri
pri Košarju na Gori
pri Bilčovsu

SPD SRCE VABI NA

POLETNO NOČ

28. 7. 2000, 20.30
v Kulturni dom Dobrla vas

Igra ansambel

»Lojzeta Slaka«

Vsi prisrčno vabljeni!

Zaradi obolevnosti v uredništvu ste
izdajo te številke prijeli dan pozneje.
Bralcem se opravičujemo.

Uredništvo

NUJNOSTNI SEJI OB ROB

Kam naj vleče Strokovno pedagoško združenje?

Kar precej sem bil presenečen, ko sem slišal, da podpredsednik Strokovnega pedagoškega združenja vabi na nujnostno sejo 19. julija 2000 v Mladinski dom. Svoje presenečenje sem skušal takoj spet potlačiti, ker pač vabila na redne seje vendarle spadajo k urejenemu, korektnemu in plodnemu delovanju vsakega društva, ki nase količkaj da in ki svoj program jemlje tudi resno. Vendar sem se le nekoliko spotaknil, ko sem čul, da gre za nujnostno sejo. Kaj more neki biti, da ima ta seja tako prioriteto, pa še v času, ko so učitelji in učiteljice na dopustu. Radovednost me je preveč gnala in me ni pustila v miru. Zato sem šel gledat v internet in pobrskal po spletni strani dvojezičnih učiteljev. Morda iz spletne strani zvem za motivno ozadje te nujnostne seje, torej za vzroke, ki narekujejo tako nenavadno, hitro in ažurno ukrepanje odbora Strokovnega pedagoškega združenja. Moja radovednost, na katero se vedno rad zanesem, me tudi tokrat ni varala. Tako sem na spletni strani našel vabilo podpredsednika, našel pa tudi nekaj zelo važnih informativnih namigov, ki so verjetno botrovali odločitvi, da se skliče nujnostna seja.

Tako piše na spletni strani,

da se je na zadnjem sestanku učiteljev (11. julija 2000) diskutiralo o tem, kako bi Strokovno pedagoško združenje »postalo strokovno in stanovsko zastopstvo dvojezičnih učiteljev. Predpogoj za to je, da je nadstrankarsko in vključeno v obe osrednji organizaciji (ali nobeno?).« V ta namen naj bi se pregledali tudi statuti in sklicali občni zbor, »še razberemo iz vabila na spletni strani.

Moje prvotno presenečenje nad vabilom je po teh informacijah kaj kmalu izrinilo golo začudenje. Ni treba biti posebno poučen poznavalec političnih dogajanj, da razumeš politično-ideološko sporočilo tega vabila na nujnostno sejo. Katere stvari, kateri sumi, kateri strahovi in kateri predsodki so tisti, ki kar naenkrat (ali morda že dalj časa?) zahtevajo neke vrsto linijsko korekturo Strokovnega pedagoškega združenja? Katere osebe, ki so trenutno v odboru, koga motijo? Med vrsticami je dosti povedanega, da se ve, zakaj gre pri celotni zadevi.

Strokovno pedagoško združenje nekateri prištevajo k levičarskim strukturam, predvsem še zaradi tega, ker je bil njegov pobudnik in prvi predsednik Franc Kukovica v odboru Zveze slovenskih organizacij. Dejstvo pa je, da je

Zveza slovenskih organizacij dvojezičnim učiteljem nudila za delovanje njihove organizacije celotno infrastrukturo in je marsikatero dejavnost tudi brez oklevanja finančno podprla. Nena zadnje je Strokovno pedagoško združenje svoje važno strokovno delo (npr. izdajanje učnih pripomočkov, obveščanje javnosti, sodelovanje v komisijah, udeležba pri mednarodnih kongresih) zaradi tega lahko neokrnjeno in nemoteno vršilo, ker se Zveza slovenskih organizacij v način in vsebino pedagoškega delovanja nikoli ni vmešavala in si dvojezičnih učiteljev tudi ni nikoli lastila za svoje. Kakšen odbor je bil potrjen, je bila vedno stvar presoje učiteljev in učiteljic. Isto velja tudi za izvolitev predsednika oz. predsednice.

Strokovnemu pedagoškemu združenju so bila vrata na Tarvizercer vedno odprta in mu bodo tudi v bodoče, če bodo učitelji to želeli. Ni kakega določila v statutu in tudi ne kakega formalnega dokumenta, ki bi potrdil včlanjenost Strokovnega združenja v Zvezo slovenskih organizacij. To pomeni, da je združenje že po svojem statutu nadstrankarsko. Zaradi koriščenja prostorov in druge infrastrukture podtikavati Strokovnemu

združenju (ideološko) pristankost in (člansko) enostranskost v resnici škoduje samo strokovnosti združenja in slabi koherenco med dvojezičnimi učitelji/učiteljicami. Proponenti platforme za »Šolo jezikovne raznolikosti« so vnesli razdor med učiteljstvo na dvojezičnih šolah. Ali se naj ta razdor nadaljuje tudi med dvojezičnimi učitelji?

Ni mi jasno, kdo se je tako zagnal v razčiščevanje odnosov med Strokovnim pedagoškim združenjem in obema političnima organizacijama. Če gre nekaterim slovenskim strukturam na Koroškem za poskus preko sumničnej in predsodkov do trenutnega odbora dvojezičnih učiteljev priti do novega vodstva Strokovnega pedagoškega združenja, potem morajo tudi vedeti, da vnašajo samo nezaupanje ter slabijo splošno pozicijo dvojezičnega šolstva in dvojezičnega učiteljstva. Ne verjamem, da bo ta debata prinesla več medsebojnega zaupanja v stroko dvojezičnih učiteljev. Tudi ne verjamem, da se bo mreža angažiranih sama od sebe širila. Čemu in komu naj torej služi ta vsiljena in namerna razprava o nadstrankarstvu Strokovnega pedagoškega združenja? Cui bono?

Dr. Vladimir Wakounig

Brez sodnika ne bo šlo...

V parlamentarni demokraciji je državni red urejen preko zakonov in uredb. Da izvedba le-teh ni samoumevna, nam potrjujejo razni primeri. Močne vplivne skupine, malomarnost uradov ipd. to preprečujejo. V takih primerih je treba razsodbo pred sodiščem. Na žalost je to postala vsakdanja politična praksa. V naši povojni zgodovini imamo nekaj takih primerov. Že kar po vojni je bilo potrebno voditi proces za vrnitev združnega premoženja. V zadnjem času smo imeli primer javne dvojezične šole v Celovcu. Pravica do privatnega dvojezičnega radia je tudi potrebovala pravno pomoč. Najnovejši primer je četrta stopnja ljudske šole. Ker pa mnogim vplivnim krogom to ni po volji, so spet na široko odprli diskusijo o dvojezičnem šolstvu. Seveda z namenom, da oslabijo ali celo uničijo že tako zadnje ostanke te šole. Vse to pa narekuje, da stnemo vse naše sile za obrambo dvojezičnega šolstva ali celo za izboljšanje tega. (Zakaj naj se ne bi vrnili na prvotno pravno stanje obveznega dvojezičnega šolstva?) Ob sledenju diskusije naših šolskih strokovnjakov pa brez dvoma nastaja mnenje, da brez procesov ne bo šlo. Vprašanje, tožiti ali ne, pa morajo odločiti naši pravniki. Brez kvalificirane pravne pomoči ne bo šlo. Razmisliti bo treba tudi o skladu, ki bo zbiral denar za te potrebe. Potencial pravnikov imamo. Denar bomo morali zbrati, če nam je bodočnost kaj vredna.

Hanzi Weiss

55 LET VRNITVE IZ PREGNANSTVA

Da koroškega etničnega čiščenja ne bi pozabili

Pogovor s predsednikom Zveze slovenskih izseljencev Jožetom Partlom

SV: V nedeljo, 23. julija 2000 popoldne bo na Radišah osrednja spominska svečanost Zveze slovenskih izseljencev, pravzaprav slovenskih pregnancev. Kaj je izpoved te proslave?

Partl: Minulo je 58 let od začetka pregona koroških Slovencev in 55 let od njihove vrnitve domov. To je precejšnja časovna razdalja in nevarnost je vse večja, da gre vse skupaj v pozabo. Zato skušamo zdajšnjemu rodu povedati, da je naš narod takrat dejansko trpel in da vsega tega, kar smo doživeli, česar se spominjamo, ne smemo pozabiti. Pa še nekaj opazimo: vse več je tistih, ki po tolikih letih mislijo in govorijo, da vse skupaj le ni bilo tako hudo, češ tudi danes ljudje potujejo za tri tedne ali pa več na dopuste v razne kraje, hodijo na delo v Nemčijo. Izhajajoč iz tega zornega kota nekateri torej menijo, da je bilo pregnanstvo neke vrste dopust. A vendar ni bilo tako. Na prireditvi bomo poskušali naše pregnanstvo prika-

zati v obliki dramskih prizorov, odlomkov iz pričevanj izseljencev in pevskih vložkov, ki jih bojo izvedle skupine SPD »Radiše«. Tako obliko svečanosti bomo izvedli prvič in mislim, da bo to lepa, predvsem pa zanimiva in poučna prireditev.

SV: Izročilo mlajšemu rodu je ena od osrednjih nalog in namenov te predstave. Količko pa nasplošno uspeva to izročilo posredovati naprej, zanamcem in mladino seznaniti z zgodovinskimi dejstvi pregnanstva?

Partl: Odgovor na to vprašanje je težek. Mi se trudimo, vsaj mislimo tako, da storimo mnogo, a stvarnost je drugačna. Mladino to vse manj zanima. Zato se trudimo, da vsako leto skušamo z novimi prijemi, z novimi oblikami zbuditi zanimanje ljudi, da vednost o pregonu, da spomin na to koroško etnično čiščenje ne bi utonil v pozabo.

SV: Na antifašističnem srečanju pred nekaj tedni pri Peršmanu je univerzitetni profesor Peter Gstettner predlagal, naj bi muzej pri Peršmanu postal osrednji

Jože Partl

muzej celotne medvojne zgodovine na Koroškem. Tu naj bi imeli svoje mesto tudi slovenski pregnanci. Kaj pravite k temu?

Partl: Vse kar ohranja in krepi spomin na te grozne čase, mi pozdravljamo in jasno je, da bi v okviru svojih možnosti pri takšnem podvigu sodelovali. Sicer imamo pregnanci svoje domovanje na Radišah, kjer stoji naš spomenik in so tam naša vsakoletna srečanja, a zavedamo se, da za ohranjanje spomina nikdar ni storjeno dovolj. Več bomo za to storili, tem boljše bo. Zato naj bo nedeljska proslava, na katero vse prisrčno vabim, proslava dostojnega spomina, jasnega izročila, klenih besed in ponosne pesmi, ki naj nas budi in krepi.

SV: Veliko uspeha in hvala za pogovor!

Franc Wakounig

SLOVENIJA

Naporno spreminjanje ustave

Poslanci državnega zbora so prejšnji konec tedna sprejeli odločitev o začetku postopka za spremembo ustave. Isti dan (četrtek) je namreč vlada sprejela sklep, da bi volitve konec leta po obstoječi zakonodaji pomenile neposredno nasprotje z referendumsko odločitvijo in odločbo ustavnega sodišča. Skratka, vlada je menila, da ima Slovenija neveljavni volilni zakon. Gre za to, da ustavna določba o uzakonitvi dvokrožnega večinskega sistema še ni uresničena. Vlada je še pred odločanjem v državnem zboru zagrozila, da bo celotno zadevo internacionalizirala tako, da bo komisijo za demokracijo pri Svetu Evrope zaprosila, da preuči, ali bi bile slovenske jesenske volitve po sedanjih obstoječi zakonodaji sploh legalne.

Večina poslancev je poprla predlog, da se takoj začne postopek za ustavno uvedbo proporcionalnega volilnega sistema. V ustavi Slovenije naj bi uzakonili tak sistem, ki ima vsaj 4 % volilni prag. Zanimivo pri odločanju v slovenskem parlamentu o tem vprašanju pa je, da je med koalicijskimi strankami prvič,

odkar je na vladi desnica, prišlo do razhajanja. Socialdemokrati so namreč skupaj z Jelinčičevo SNS nasprotovali takšni odločitvi. Predsednik vladne stranke SLS+SKD Franc Zagožen je javno priznal, da takšne odločitve vlade sploh niso pričakovali. Očitno je prišlo do zametkov vladne krize, obenem pa do začetka razpada koalicije Slovenija. Janez Janša je v komentarju o glasovanju menil, da je zagotovo prišlo do globoke razpoke v koaliciji, v kolikor ta sploh še obstaja. Do takega preobrata naj bi prišlo predvsem zato, ker se volilni prag dvigne. Prav takšen volilni prag in predlog, da se odpravi volilne okraje – namesto njih se bo volilo v 28 volilnih enotah, pa je povzročilo tako nepričakovano glasovanje v parlamentu. Dokaj enotno med poslanci prevladuje mnenje, naj se odpravijo nacionalne liste. Parlament bo v naslednjih dneh sprejel še podrobnejše odločitve glede sprememb volilnega zakona in opredelil konkretne spremembe v ustavi.

A. K.

Enaindvajsetič že sta minulo nedeljo, 16. julija 2000, pliberški Področni odbor Zveze koroških partizanov in SPD »Edinost« priredila pohod na Komelj, s katerim se poklanjata spominu na padle partizane Domnove čete, ki so jih 12. avgusta 1944 domači nacisti in nemške policijske enote pobili pri Apovnikovi domačiji. Nekatere so po zverinskem mučenju žive vrgli v gorečo Apovnikovo hišo in tako zagrešili enega od številnih vojnih zločinov na Koroškem. S tem odvratnim početjem so se nato bahali po okolišnjih gostilnah, nekateri so celo nosili še okrvavljeno uniformo in tako hoteli dokazati svoje gnusno »junaštvo«.

Čeprav vreme pred pohodom ni kazalo najbolje, je bila v nedeljo udeležba velika. Predvsem je razveseljivo, da število domačih udeležencev iz leta v leto raste, pa tudi iz Slovenije, italijanskega Primorja in iz Hrvaške so prišli pohodniki v razveseljivem številu. Isto velja tudi za udeležence iz vrst nemško govorečega prebivalstva.

Pot je pohodnike vodila od Lombarja v Čirkovčah čez senožeti, mimo samotnih in odročnih kmetij in hiš, po pašnikih in travnikih in skozi gozd do gostilne pri Pistotniku, kjer je bilo prvo srečanje, po partizansko javka. Od tu pa do Cimpasarja, kjer stoji spomenik borcem Domnove čete, je bil še kar lep kos poti, ki pa so jo vsi zmogli – večina peš, mnogi pa na štirih ali celo dveh kolesih.

V pozdrav je pohodnikom zapel Moški pevski zbor »Foltej Hartman« iz Pliberka, nato je sledilo polaganje vencev pred spomenikom, ki so ga svojčas kratko po postavitvi nestrpneži iz vrst narodno ter politično-ideološko nasprotnih krogov, ki jim je partizanski boj hud trn v peti, pogнали v zrak. Raztreščeni spomenik je Zveza koroških partizanov obnovila in ponovno postavila na prvotnem mestu nad Cimpasarjevo domačijo.

Na korenine spominjanja je spomnil Franci Kuežnik iz Doba. Dejal je: »Prišli smo, da obudimo spomin na čas brezpravnosti in čas upora proti barbarski tiraniji fašizma in nacizma. Prišli smo, da se iz hvaležnosti spomnimo vseh padlih borcev in vseh žrtev fašističnega terorja. Prišli smo, da obudimo oporoko nešteti žrtev, ki so trpele pod bičem nacifašizma. Prišli smo, da skupno podkrepimo našo zaskrbljenost nad mračnimi pojavi rjave preteklosti pri nas in tudi na sončni strani Karavank. Zoperstavimo se vsi odločno vsem tistim, ki poveličujejo barbarsko preteklost fašizma, ki bi svet radi pahnili v ponovno morijo. Naše geslo je in ostane: Nikdar več vojne in fašizma, za mir in enakopravno sodelovanje med vsemi narodi in narodnostmi sveta!

Pozabljivost je naš največji sovražnik, zato se bomo iz roda v rod spominjali časa upora, tr-

21. POHOD NA KOMELJ

Živ spomin na partizane Domnove čete

pljenja in priborjene svobode. Čuvajmo naše največje pridobitve antifašističnega boja, mir in svobodo!»

Člen 7 in skrb za jezik

Partizanskega boja brez prispevka in deleža žena si ne moremo predstavljati in bi bil tudi nemogoč. Na to je v svojem govoru opozorila predsednica Zveze slovenskih žena Milka Kokot, ki je bila letošnja slavnostna govornica. Med drugim je naglasila, da Avstrija še zmeraj ni izpolnila obveznosti člena 7 Avstrijske državne pogodbe, ki je sad partizanskega upora koroških Slovencev in jim zagotavlja najosnovnejše pravice. To sega od dvojezičnih napisov do šolskega vprašanja, ki je trenutno spet na udaru koroških nemškonacionalnih krogov in tudi vladnih struktur. Kokotova je zahtevala, da je treba šolsko in sploh vsa vprašanja reševati s čutom odgovornosti in na osnovi notranjega dialoga.

Govornica je podvomila v smisel pogovarjanja o zadevah slovenske narodne skupnosti z organizacijami, ki do danes niso priznale prispevka narodnoosvobodilnega boja za osvoboditev Avstrije izpod fašizma. Zategadelj da ni razloga razmišljati o sodelovanju koroških Slovencev pri proslavah ob 80-letnici koroškega plebiscita.

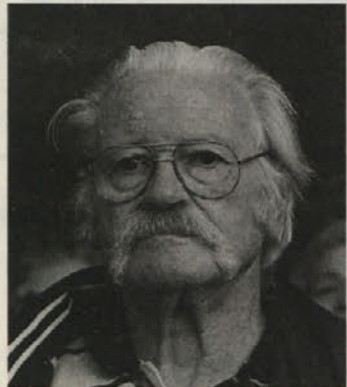

Milka Kokot

Milka Kokotova pa se je dotaknila tudi sedanjih političnih razmer v matični Sloveniji in dejala: »Na tem mestu je treba tudi izraziti našo zaskrbljenost glede dogodkov v Sloveniji, kjer nova vlada očitno goji revanšizem in skuša upor proti okupatorju diskvalificirati kot prevaro, kar je prišlo do izraza v Kočevskem rogu, kjer je spominska prireditev izzvenela kot žalitev ne le NOB slovenskega naroda, temveč tudi vseh, ki te zgodovinske razsežnosti spoštujejo. Pravilna je tozadevna izjava slovenskega predsednika Milana Kučana: 'Politika, ki ne gradi na tem, da so pridobitve NOB vtakne v same temelje slovenske države, ne more biti ne slovenska ne evropska.'«

Predvsem pa bo treba zastaviti vse sile za ohranitev slovenskega jezika na Koroškem, kajti od nas samih je odvisno, ali bomo ohranili svoj jezik in kulturo. Govornica je pozvala,

da moramo svoj jezik uporabljati samozavestno in samoumevno in v duhu narodne zavesti vzgajati tudi mlajši rod. »Osnova za uspešno napredovanje znanja slovenskega jezika je govor le-tega doma v družini oziroma v domačem okolju, s katerim otroka vežejo čustvene vezi.« je menila Kokotova.

Mitja Šipek

Mitja Šipek, skoraj že legendarni ljudski igralec in buditelj kulturne in narodne zavesti v Prežihovem delu Koroške, je prebral oporoko Domnove čete, ki je le streljaj od spomenika pred 56 leti postala žrtev nasilja. Sprava je sporočilo te oporoke.

Spomin in sprava

Predvsem eden od udeležencev je pritrdil sprejel to sporočilo: Jurij Bojanović, edini še živeči borec Domnove čete in eden od petih preživetih pokola pri Apovniku. Njega so leta 1941, po napadu nacistične Nemcije na Jugoslavijo, oblasti ustaške marionetne Nezavisne države Hrvaške, ki je pod okriljem Hitlerjevega rajha okupirala dele Bosne, kot delovno silo izročile Nemcem. Kot prisilni delavec je prišel na Koroško, kjer je suženjsko galgal na gradbišču hidrocentrale. Uspelo mu je navezati stike s partizani in se jim pridružiti. Postal je član Domnove čete in 12. oktobra 1944 komaj za las ušel poboju. Pozneje je sam postal komandant partizanske čete, ki je skrbela za vezi med partizani na Svinški planini in štabom. Konec vojne je Jurij Bojanović dočakal v Šentanelu nad Ravnami. S hvaležnostjo in spoštljivostjo se spominja podpore domačega slovenskega prebivalstva partizanom.

Prvič se je spominske svečanosti na Komlju udeležila tudi delegacija hrvaških partizanov pod vodstvom Ivana Frumića, predsednika Saveza antifašističnih boraca. Poudaril je potrebo po medsebojnem povezovanju, kajti problemi, s katerimi se soočajo antifašistični borci, so povsod isti. Antifašističnim borcem, partizanom, očita jo, da niso rodoljubi. Nihče pa ne pove, da takrat ni bilo druge izbire kot seči po orožju, če niso hoteli biti pobiti ali pa postati sluge fašizma. »Mi smo izbrali borbo za svobodo,« je naglasil Frumić, »za katero smo

Zaslužni organizator pohodov Lipej Kolenik in predstavnik ZBZ NOB Slovenije Jože Gačnik

se borili skupno, brez nacionalne mrznje. Danes je ta skupnost ponovno potrebna, ker nekateri spet netijo mrznje vseh vrst in tako ogrožajo temelje civilizacije in odkritega sožitja med ljudmi.«

Ivan Frumić

Pohodnike sta pozdravila tudi predsednik Zveze koroških partizanov inž. Peter Kuchar in zastopnik Zveze borcev narodnoosvobodilne vojne Slovenije Jože Gačnik, pohoda pa so se udeležili tudi predsednik ZSO Marjan Sturm, predsednik Zveze slovenskih izseljencev Jože Partl, konzul R. Slovenije Boris Jelovšek, poleg domačega zbora »Foltej Hartman« pa so za glasbeni okvir poskrbeli še pevci iz Vojnika, Godba na pihala iz Liboj, Savinjski oktet ter Folkorna skupina iz Dobrne in harmonikaši iz Prevalj.

Zahvala

Po vsestransko uspešni izvedbi 21. spominskega pohoda na Komelj »Po poteh Domnove čete« in spominski svečanosti ob spomeniku padlim partizanom se iskreno zahvaljujemo vsem sodelujočim in soorganizatorjem te spominske prireditve.

Posebna zahvala velja MoPZ Edinost »Foltej Hartmann«, MoPZ Kulturno umetniškega društva Vojnik, Godbi na pihala iz Liboj, Savinjskemu oktetu, harmonikarjem iz Kotelj, Folklorni skupini Dobrna, vsem domačijam za prijazen sprejem in okrepčila, vsem ustanovam in organizacijam, posameznikom ter podjetnikom, ki so nas denarno

Spominski svečanosti je sledila maša, ki jo je bral pliberški dekan Ivan Olip. Navrh pa je bilo tovariško srečanje pri Šti-barju.

Franc Wakounig

Vriskanje in dostojen spomin

Spominska svečanost na Komlju ni sama sebi namen, ampak ima jasno zgodovinsko ozadje in prav tako sporočilo za današnji čas: namreč dostojno spominjanje na žrtve nacističnega nasilja, in da se kaj takega ne bi več ponovilo.

Brez dostojnosti, brez spoštovanja, brez določene pripravljenosti za žalovanje in brez ustrezne notranje drže ni mogoče spoštljivo spominjanje na padle borce. Izkušnja z nedeljske spominske proslave pa priča, da nam očitno zmanjkuje te dostojnosti. Vriskanje in rajanje med spominsko svečanostjo najbrž ob spomeniku ni na mestu. Potrebno družabnemu delu so organizatorji odmerili primeren čas in prostor, spominu na žrtve in na usodo padlih borcev za svobodo pa je namenjena spominska svečanost pred spomenikom. In tako naj bi tudi bilo in tudi ostalo.

Udeleženec

podprli, slavnostni govornici, predsednici Zveze slovenskih žena Milki Kokot ter vsem ostalim govornikom, mestnemu župniku, dekanu Ivanu Olipu za zadušnico padlim za svobodo in nenazadnje vsem zvestim pohodnikom in udeležencem spominske svečanosti, ki so prišli iz vseh krajev, kjer živimo Slovenci, in pohodnikom naroda sosedja, da se poklonimo spominu na čas narodnoosvobodilnega boja, in vsem, ki so nas podpirali, trpeli in umrli ali padli za svobodo in obstoj slovenskega naroda in vseh zatiranih po zločinskem nacionalnem fašizmu.

Odbor za pripravo in izvedbo 21. spominskega pohoda na Komelj

CELOVEC

Klasika pri Mohorjevi

Letos se je rodila ideja o novem projektu klasike pri Mohorjevi – kar se je rodilo iz te prvotne ideje, so tri klasične prireditve v teku enega tedna na dvorišču Mohorjeve Celovec. Od 2. do 5. avgusta bodo tam nastopili vrhunski avstrijski in slovenski klasični interpreti, ki naj bi tudi posredovali združevalen aspekt glasbe. Soprireditelji so dr. Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza, pa tudi Alpe-Jadran-Hypo banka in Kleine Zeitung.

2. avgusta bo za pričetek tedna klasike nastopila ena najboljših komornih zasedb na slovenski komorni glasbeni sceni – godalni kvartet Tartini, ki je prevzel ime slovitega piranskega violinista Tartinija. Svojo visoko umetniško profesionalnost je ta godalni kvartet potrjeval že na koncertnih odrih pomembnih evropskih glasbenih središč, med drugim v Barceloni, Benetkah in Genovi.

2. avgusta pa je na sporedu tudi še klarinetist Mate Bekač – Slovenec, ki je slavil že vrsto mednarodnih dosežkov kot so to nagrada Mozarteuma, nagrada strokovne žirije za interpretacijo na 7. evrovizijskem tekmovanju v Varšavi ali prva nagrada na tekmovanju za evropsko glasbeno nagrado za mlade (EMPY v Lisboni), bil pa je tudi finalist mednarodne avdicije Mladi koncertni umet-

niki v YCA v New Yorku.

V četrtek, 3. avgusta, bosta nastopila Thomas Christian in Tatjana Franova na violini oz. klavirju. Medtem ko Avstrijec Thomas Christian sodeluje z znamenitimi dirigenti in simfoničnimi orkestri po vsem svetu, je pianistka Tatjana Franova

5 predstavitevne konference

ena izmed najpomembnejših koncertnih pianistk Slovaške.

Po dnevu pavze sledi v petek, 5. avgusta, zadnja prireditev tedna klasike v Mohorjevi s harfistko Mojeko Zlobko in violinistom Primožem Novšakom. Mojeka Zlobko je koncertna solistka z bogatim raznovrstnim solističnim in komornim reper-

toarjem, ki sega od baroka do sodobne glasbene ustvarjalnosti. Primož Novšak, rojen v Ljubljani, pa živi in dela v Švici, sodeluje na turnejah po celi Evropi in je bil že gost pomembnih festivalov v Helsinkih, Chimaju in Luzernu. Občasno sodeluje tudi kot prvi violinist z orkestrom Slovenske filharmonije – igra pa na stradivarko.

Kdor noče zamuditi klasičnega tedna, si vstopnice lahko priskrbi pri celovških podružni-

cah Hypo-Bank, v Mohorjevi knjigarni, pri SPZ in KKZ (ATS 200 v predprodaji, ATS 250 pri večerni blagajni). Ob lepem vremenu bodo prireditve na dvorišču Mohorjeve, v primeru dežja pa v Marijini cerkvi ob Benediktinskem trgu v Celovcu.

T. G.

LJUBLJANA

Manifesta 3 ni le razstava

Vprašanje, ki si ga gledalec po ogledu prizorišč evropskega bienala sodobne umetnosti Manifesta 3 v Ljubljani ne more zastaviti, je, »ali se mora umetnost odzivati na aktualno družbeno dogajanje?«

Sporočila ustvarjalcev video filmov, fotografij in instalacij so jasna in se na radikalen način lotevajo vse palete temeljnih družbenih vprašanj, ki jih postavljajo sodobna evropska dogajanja. Kje postaviti ločnico med globalnim delovanjem in obrambo lastne identitete?

Manifeste 3 se ne da opredeliti le kot razstavo. Ne samo, da so slikarstvo in kiparstvo kot klasična medija povsem nadomestile sodobne umetniške prakse, pomembno je predvsem dejstvo, da vsa prizorišča lahko opredelimo kot prostore opozarjanja na temeljne probleme sodobnega sveta in predvsem kot prostore, v katerem si posamezni ustvarjalci postavljajo različna aktualna vprašanja.

Kaj je v posameznih regionalnih tradicijah takega, kar bi morali braniti in ohraniti kot temeljno vrednoto? Sta to religija in nacija, v imenu katerih je prav blizu nas padlo toliko žrtev in ki sta ljudi pregnala z njihovih domov ter jih

spremenili v begunce? Tega vprašanja se lotevata Jasmila Žbanić in Phil Collins. Osemletna sarajevska deklica z ubitim pogledom na vprašanje Jasmile Žbanić, kaj si želi v življenju, odgovori: »Ničesar, ničesar si ne želim ...«

Phil Collins pa nas kot pasivne opazovalce vojne preko medijev opozorja na našo sokrivdo.

Do katere meje posameznik po razpadu tradicionalnih skupnosti še občuti svobodo in na kateri točki se le-ta spremeni v občutek osamljenosti? Do katere meje lahko kot posamezniki v svojem razvoju vpletamo odnose z drugimi ljudmi? Kje so meje človekove zmogljivosti, njegove svobode in kje so meje znotraj umetnosti same?

Manifesta 3 ponuja brezmejno število vprašanj o predstavljanju meja. Enega redkih odgovorov ponuja slovenska umetnica Nika Špan, ki je v prostor razporedila pisane lonce na plinskih gorilnikih, v katerih ves čas brbota voda, in instalacijo naslovlila: »Za preobrazbo sta potrebna čas in energija!«

Manifesta 3 je na ogled do 24. septembra 2000.

Irena Destovnik

VOVBRE

27. julija premiera »D. Faust – liquid memories«

Tudi letos se je neodvisna kulturna iniciativa k. l. a. s. v Vovbrah spet posvetila mitu Fausta. Letošnji projekt pa se od preteklih razlikuje v tem, da je k. l. a. s. pripravil lastni produkt, ne pa interpretacije že obstajajočega dela.

Kar je nastalo iz te ideje, ni konvencionalna igra, temveč samovoljen projekt, ki ima kot centralnega heroja zelo individualno osebo. Mit Fausta predstavlja prehodne in mejne situacije, v katerih si staro in novo v podobi svetovnih in vrednostnih sistemov stojita nasproti.

»D. Faust – liquid memories« je sicer nastal pod vplivom historične Faust-snovi in njenih obdelav od Marlowa preko Goetheja tja do Manna in Schwaba, iniciativa k. l. a. s. pa je to bazo spremenila v modernega Fausta in svojega junaka postavila v 21. stoletje.

Fausta bo interpretiral Uwe Achilles, ki je med drugim deloval že na Max-Reinhardt-Seminaru na Dunaju, donavskem festivalu, pri »Conservatoire National Supérieur d'Art Dramatique« v Parizu in v Dramatskem gledališču v Zürichu.

Poleg njega pa bodo nastopali Bernhard Majcen (Baron

Le Vision), Barbara Gassner (Die Frau), Gernot Plass (Der Andere) in Alexandre Fedorenko (Wagner).

Režira Augustin Jagg, ki je od leta 1985 naprej že nad sedemdesetkrat uprizarjal v Avstriji, Nemčiji, Švici in Liechtensteinu, ob tem pa deloval še kot režiser radijskih iger pri ORF, SFB in WDR. Tudi v okviru projektov k. l. a. s. se je že štirikrat udeleževal – dvakrat je z branjem del »Lenz« (Büchner) in »X-Jagd 96« navdušil publiko, prav tako dvakrat pa je bil tudi že v Vovbrah uspešen kot režiser iger »Der Liebe Augustin« (Köhlmeier) in »Der Held des Südens« (John Milington Synge).

Edinstveni ambiente na gradu »Heunburg« v Vovbrah zagotavlja vrhunski gledališki užitek »D. Faust – liquid memories«, katerega bodo dopolnili še štirje posebni koncerti jazza. Pod geslom »jazz4burg« se bodo na gradu v Vovbrah ob nedeljah s pričetkom 30. julija ob 20.20 zbrale prave mednarodne jazzovske krifeje, s katerimi naj bi ta kraj postal tudi kraj sodobne glasbe.

Glavni iniciator projekta Stefan Pfeistlinger o jazzu pri k. l. a. s. pravi: »Skupine, ki

bodo videti pri nas, nimajo kaj opraviti z mainstreamom. Privabili smo same eksperimentalne glasbenike, ki se gibljejo ob meji jazza. S tem lahko nudimo obiskovalcem koncertov štiri ekskluzivne glasbene večere.«

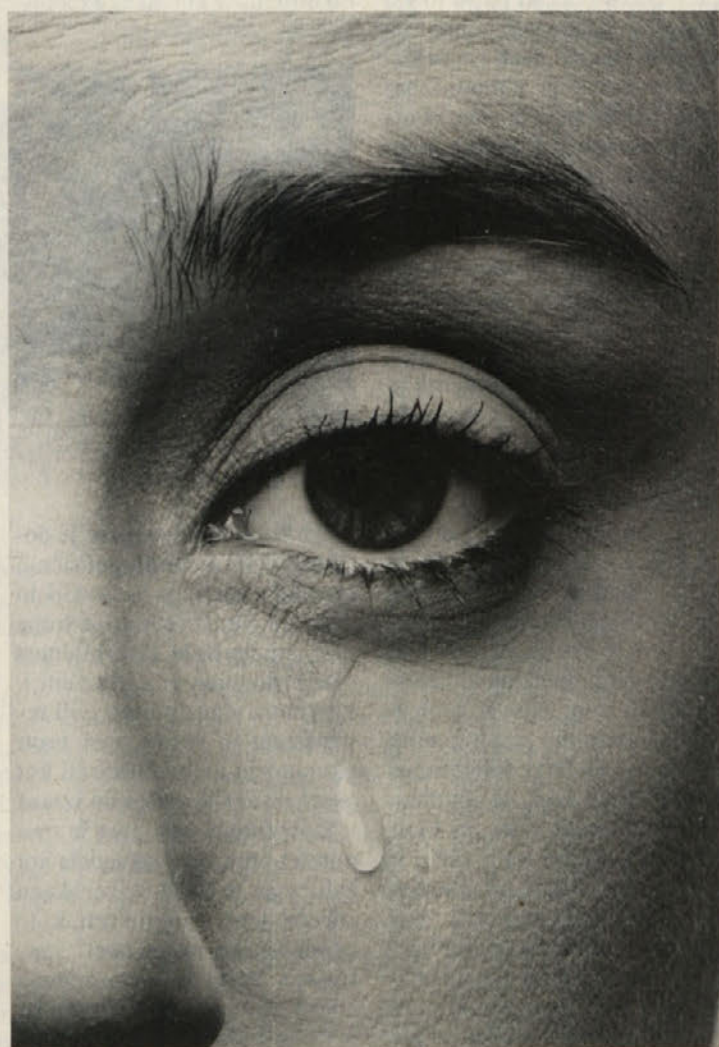
V okviru projekta »jazz4burg« bosta 30. julija nastopila Dieter Glawischnig (klavir) in Andreas Schreiber (violina) pod imenom »Circle á due«, to je duo, ki je koncertiral že po vsej Evropi, v ZDA, na Kitajskem in v Rusiji.

6. avgusta bo na sporedu elektronska improvizirana glasba skupine »AmbioticReSearch«, ki je priznana predvsem v avstrijski jazzovski sceni.

Teden navrh bo nastopil »Trio Exklusiv feat. Martin Siewert«, ki obvlada perfektno združitev electronica z liveglasbo in deluje z lepimi harmonijami, mehiškimi trobentami, surf-kitarami etc.

Krog bo zaključila vrhunska skupina »second thoughts on Händel« 20. avgusta, ki bo publiko popeljala na imaginarno potovanje v New Yorške jazzovske kleti. Vsi koncerti pa se bodo pričeli ob 20.20.

Predstave »D. Faust – liquid memories« pa bodo do 26. avgusta tri – do petkrat tedensko

Iz programskega lista

(pričetek vedno ob 20.20), vstopnice pa lahko dobite v predprodaji tako za »D. Faust – liquid memories« kot tudi za »jazz4burg« pri vseh podružnicah Raiffeisenbank na Koroškem in pri Österreich Ticket pod telefonsko številko 0196096 ali direktno pri

društvu k. l. a. s. pod številko (telefon in faks) 04232/4460750 oz. po e-mailu ticket@klas.at. Podrobnejše informacije o programu, vstopnicah in cenah lahko odpokličete tudi na internetu pod www.klas.at.

T. G.

TOM PRISTLEY ALI PAVLNOV TOMA IZ KANADE

V Selah žene po »moščem« dihaajo

Zapisano je, da duh veje, kjer hoče in kdaj ga je volja. Podobno, čeprav ne v večnih, zato pa v globalnih razsežnostih, velja za slavista iz Kanade Toma Pristleya, ki mu v Selah pravijo »Pavlnov ali selšč (sevšč) Toma«.

Pred več kot dvajsetimi leti je slavist Tom Pristley prvič prišel v Sele. Na vznožje Košute ga je po obisku slovenskega jezikovnega tečaja v Ljubljani in kot slavista gnala želja po spoznavanju tukajšnjega narečja. Sprva je bil to zgolj akademsko utemeljen načrt. A proti vsem načrtom je iz tega zrasla ljubezen brez primere, ki seveda gradi na medsebojnosti in je docela naravnana na spoznavanje selskega narečja oz. narečij. Pavlnov Toma iz Kanade ni le kaj kmalu spoznal, da v Selah povsod »drhač marvaj«, ne, on sam je postal neodtujljiv del Sel.

Tom Pristley danes pravi, da so te narečne razlike tudi produkt zgodovinskega razvoja, ko so bile Sele še razdeljene na dve gospodstvi (humperška in ženeška), dve škofiji (krška in lavantinska) in smo zato v preteklosti, v davni zgodovini imeli dejansko opraviti z dvema Selama, ki sta v teku časa zrasli v eno in edino vas, ki se imenuje Sele. Vse ostale vasi na Slovenskem s podobnim imenom se namreč imenujejo Selo.

To, danes nevidno zgodovinsko ločnico, je Pristley skušal dokazati na primeru nekaterih zlogov, ki jih na primer

pri Cerkvi izgovarjajo drugače kot na Šajdi ali na Kotu, starejši drugače kot mladina, sploh »pa

ženske gledajo skozi (»moški«) »ho'n« in dihaajo z »moščim plućm«. Čisto novo pa je, da

Pavlnov Toma, Pavli Oraže in spominsko darilo.

vsak po svojem in drhač«. Prav lepo je to opazno na primeru orodja motika, ki ga ponekod poznajo kot »moti'a«, drugod pa kot »motiča«.

Pristley je tudi dognal, da sta uporaba narečja in odnos do njega v lepi meri odvisna tudi od izobrazbe posameznika. Razlike v narečju pa niso le zgodovinske in lokalno obarvane, ampak tudi sad generacijskih razlik in izraz govorceve izobrazbe in njegovega osebnega odnosa do jezika.

Prav ponosen pa je Pristley na ugotovitev, da Selani poznajo in uporabljajo samo dva spola, to je moškega in ženskega. Srednjega spola, nevtruma, v njihovem narečju ni. Besede srednjega spola so v Selah šle na moško stran, in zato v Selah

imajo Selani »dvoje jetr«. Selsko narečje, tako Pristley, je edino slovansko narečje brez srednjega spola. Res nekaj edinstvenega.

Pristley že 22 let zahaja v Sele. V tem času se je tako dobro naučil selščine, si jo tako dobro osvojil, da je v ponedeljek, 17. julija, imel v farni dvorani predavanje o selščini v selščini. Če ga ne bi poznal že od prej, bi menil, da je to eden od redkih kosmatih in brkatih Selanov, ki pač živi in dela v Kanadi. Tako dobro namreč obvlada selščino, a je zadeva z njegovim poreklom prav obratna. Tom je eden od recimo redkih bradatih Kanadčanov, ki občasno živi in dela v Selah.

Da se je pod Košuto tako udomačil, je predvsem zasluga

že pokojnega Pavlnovega Maksa. Ko je Tom tistega davnega dne s poštnim busom priropotal v Sele, seveda ni vedel, kaj ga čaka. In čakalo ga je najboljšo, kar se mu je moglo zgoditi. Pod svojo streho ga je sprejela gostoljubna Pavlnova družina in poleg »žhanjčov z mlie'am« je spoznal tudi selsko govorico. Njegov učitelj, boljši kot vsaka »št' dirana hvava«, je bil gospodar Maks. On je »prafezara iz 'anade« uvažal v tajnosti in posebnosti selščine, napajal ga je z njenim »živlejščim zofahtam« in mu bil tako najboljši učitelj, kar si jih je Tom lahko zaželel. Iz Pristleya je postal Pavlnov ali selšč Toma, ki danes to narečje tako dobro obvlada, da v njem celo pesni pesmi. Pokušino smo slišali v ponedeljek, in res, stvar je uspela.

Tom Pristley ni le pobudnik široke narečne študije med koroškimi Slovenci (v Selah, Šmihelu, Bilčovsu, v Dobu, na Zilji), ne, on se je seznanil tudi s položajem manjšinskih jezikov kot so frizijščina v Nemčiji, valižanščina v Angliji, kašubščina na Poljskem in baskovščina v Španiji.

Zdaj, ko je obhodil domala pol sveta in se naučil (pa tudi pozabil) ducat jezikov, po poklicu je slavist oziroma rusist, se je Pavlnov Toma iz Kanade po-

dal v prevajalsko stroko. Začel je s Prešernom, a kaj hitro dognal, da je to le pretežka materija. Zato se je odločil za sodobne koroške slovenske pesnike in jih prevedel v angleščino. Med tem si je nabral toliko izkušenj, da se je s pomočjo slavista Henryja Cooperja ponovno upal »nad Prešerna«, in ga tudi uspešno predstavil v angleščino. Za eksemplarični dokaz pravilnosti prevoda je v ponedeljek na koncu svojega predavanja skupno s poslušalci zapel Prešernovo Zdravljico v slovenskem originalu in angleškem prevodu. To je bilo čudovito doživetje, ki je ponovno potrdilo Tomovo ugotovitev, da »Selan povsod drhač marvaj in pojaj«.

Toma Pristleya zdaj dve leti ne bo v Sele, je napovedal Pavlnov Toma. Da ga ne bi preveč gnjavil »dolhcajt« po Selah in Selanih, mu je predsednica KPD »Sele« Pavli Oraže podarila sliko vasi. Marija Olip, »Hužnčova pr Cier'l« pa je prebrala pesem, ki jo je njemu v čast spesnila njena teta. Ta mora imeti hudimano dober dar opazovanja, kajti sicer ga ne bi znala tako dobro opisati, ga dobesedno zadeti. Pavlnovemu Tomu želimo srečno pot v »'anado« in nazaj v Sele.

Franc Wakounig

ŽITARA VAS

»Open air« spet ni bil »open«

Žitrajčani pa zares niso najbolj povezani z bogom vremena – kot že lani trikrat so namreč tudi pretekli petek morali preložiti svoj »Open air« v dvora-

Beatlesi, Cher, ABBA, Backstreet Boys ali Queen je skupina »Seven up« navduševala publiko. Španske, švedske in »laično-latinske« melodije so skrbe-

Skupina »Seven up« je poskrbela za vroč ritem

no. Prva prireditel »Open air-a 2000« je torej potekala v KD »Danica« v Šentprimozu namesto v žitrajškem farovškem dvorišču, to pa vzdušju nikakor ni škodovalo.

Na oder natrpane dvorane je namreč stopila nemška a-capella-skupina »Seven up« iz Göttingena, ob kateri je publika kar kmalu pozabila na slabo vreme. Pet moških in dve ženski sestavljajo skupino, ki sicer ne nastopa povsem a-capella, temveč uporablja kot pripomočke keyboard in kitaro.

Po (slovenskem!) pozdravu s strani skupine je začela glasbena poslastica – z znanimi in popularnimi melodijami svetovnih glasbenih zvezd kot so to

le za raznovrstnost sporeda, plesni in humoristični vložki pa so dopolnjevali program.

Obiskovalci koncerta so kljub tehničnim težavam vsekakor prišli na svoj račun – številni dodatki pa so bila zahvala skupine za sodelovanje publike.

Organizator prireditve SPD »Trta« je spet dokazalo, da ima občutek za kvalitetno zabavno glasbo – upati je torej, da bo ta petek pri »Folklori noči in dolgi noči hitrih polk« (igra ansambel »Igor in zlati zvoki«) v farovškem dvorišču tudi bog vremena prispeval svoj delež, tako da bo »Open air« končno lahko res pravi »open«!

T. G.

MUSILOV DOM

Slovensko pesništvo pod tujimi zastavami

Pod streho Musilovega doma sta Arhiv Roberta Musila ter Društvo slovenskih pisateljev in pisateljic v Avstriji vabila na predstavitev knjig dr. Marije Stanonik »Slovensko pesništvo pod tujimi zastavami« in »Raztrgane korenine«, ki jih je izdala Zveza društev mobiliziranih Slovencev v nemško vojsko 1941-1945.

»Bogve, kje prhnijo kosti slovenskih mož in fantov, katerih kri je polokala sovražna nacistična vojska. Na tisoče jih je moralo obleči njene prisilne jopiče in tedaj so postali tujci samemu sebi in svojim. Izgubili so dom in domovino... Zdaj so spregovorili tudi ti.« Uvodne besede v knjigi »Slovensko pesništvo pod tujimi zastavami« so jasne. Dr. Marija Stanonik, zaposlena na Narodopisnem inštitutu Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) v Ljubljani, se že dalj časa poglablja v doslej še neznano »poezijo konteksta«, ki razkriva »pesnjenje slovenskih prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko v drugi svetovni vojni od 1941 do 1945«. Več kot pol stoletja je bilo treba čakati na poetično razpravo temnega

časa slovenske zgodovine. Po uvodnih besedah Hermana Germa in prof. Janka Messnerja, ki sta podčrtala pomen globinske – poetične – razprave krutega

Janez Pernat z Bistrice pod Peco

doživljanja časa, oblečenega v »prisilne jopiče«, je bil večji del literarnega večera posvečen Janezu Pernatu z Bistrice pod Peco, ki je prav tako kot prisiljeni mobiliziranec v nemško vojsko s svojo liriko predstavljen v pesniški zbirki. Pernatovo poezijo, ki je nastala v vojnem času v Nemčiji, Norveški in Finski, kamor ga je odtujila sovražna nacistična vojska, je bral prof. Janko Messner. Poezijo je

prevedel dr. Jožef Strutz in jo bral v nemškem jeziku.

V Pernatovi poeziji ima domovina posebno težo. Opisuje dejstva, ki jih je doživljal na daljnem severu in se vedno spet miselno vrača v domači kraj: »Mar naši so grobovi?... Bistrica, uboga vas domača, / Tvoj spremenili so obraz. / Tujce so ti naselili - / Tuj je njih jezik in izraz«. Ljubezen, ki v krutem položaju postane nepredvidljiva, spremlja zavest, da je lahko vsako slovo zadnje (smrt): »... Če se več ne vrnem / iz tujih daljnih tal. / V pomlad s teboj bom sanjal, / spomin ti bo ostal!...«. Pernat nam je v hudem času, prisiljeno oddaljen domači zemlji na fronto surovih okoliščin vojaškega drila, prižgal plamenčke človečnosti.

Dolgo čakati so morali tisti, »ki jim je bilo dano, da so se iz osovražene tuje vojske srečno vrnili... Predolgo«, je bilo slišati iz ust dr. Marije Stanonik in bivšega mobiliziranca dipl. inž. Ludvika Puklavca.

Upati je, da bo skromnemu številu obiskovalcev literarnega večera v Musilovem domu pred tednom dni sledilo čimveč bralcev predstavljene literature.

jka

PRIREDITVE

PETEK, 21. 7.

ŽITARA VAS, farovško dvorišče
– SPD Trta

- 20.30 Folklorna noč in dolga noč
hitrih polk. Za ples igra ansam-
bel »Igor in zlati zvoki«

SOBOTA, 22. 7.

ROŽEK, Galerija Šikoronja

- 20.00 Markus Orsini-Rosenberg
»Streifzüge/Potovanja«. Odprtje
razstave. Razstava je odprta od
23. 7.–27. 8. 2000 (sr–ned; od
15. do 19. ure)

GORA PRI BILČVOSU, pri
Košarju – Vaščani pojo

- 20.30 Vaščani pojo s prijatelji

NEDELJA, 23. 7.

OBIŠKO, pri Jerebu – Alpski
klub Obir

- 14.00 Srečanje ansamblov. Nastopajo:
Tine Lesjak in pevci s Pohorja,
Weststeirisches Bauerntrio,
Ansambel Litijski odmev, Aleks
in Dejan, Wisner Quartett,
Ansambel Goličnik, Trio Kore-
nika, Humorist Peter Grillitz.

RADIŠE, Kulturni dom – ZSI

- 14.00 Svečana prireditve ob 55-letnici
vrnitve iz pregnanstva. Slavno-
stni govornik pred. ZSI Jože Partl

ČETRTEK, 27. 7.

KOČUHA, Camping Rož – KD
Šmarjeta-Apače

- 21.00 Kabaret »Vse za ljubi kruhek«.
Gostuje gledališka skupina SPD
Borovlje

PETEK, 28. 7.

BEKŠTANJ, na gradu

- 20.00 Grenzenlos – Brez meja – Senza
confini. Sodelujejo: Oktet Suha,
Ženski višarski kvintet iz Ukev,
Kärntner Doppelsextett, Jaka
Jeraša (bariton), Gerhard
Tischler (tenor) in Tamburaški
zbor Jepa-Baško jezero

DOBRLA VAS, kulturni dom –
SPD Srce

- 20.30 Poletna noč z ansamblom
»Lojzeta Slaka«

NEDELJA, 30. 7.

LIPICA, pri Boštiju – SPD Radiše

- 14.00 Tekma koscev

SREDA, 2. 8.

CELOVEC, na dvorišču Mohorjeve
– Mohorjeva

- 20.00 Klasika pri Mohorjevi. Quartett
Tartini & Mate Bekavac (godal-
ni kvartet & klarinet). Ob slabem
vremenu v Marijini cerkvi/
Benediktinski trg

ČETRTEK, 3. 8.

CELOVEC, na dvorišču Mohorjeve
– Mohorjeva

- 20.00 Klasika pri Mohorjevi. Thomas
Christian & Tatjana Franova
(violina & klavir). Ob slabem
vremenu v Marijini cerkvi/Bene-
diktinski trg

PETEK, 4. 8.

CELOVEC, Stadtgalerie/Mestna
galerija

- 17.00 Slovensko vodstvo skozi raz-
stavo Salvadora Dali »Graficna
dela«. Vodi: Janja Žikulnič

ŽITARA VAS, farovško dvorišče
– SPD Trta, SPZ

- 20.30 Plesna predstava »Grandhotel«.
Gostuje plesna šola »Mojca
Horvat« iz Ljubljane

KATOLIŠKA MLADINA, KATOLIŠKA
PROSVETA IN MOHORJEVA ZALOŽBA
RAZPISUJEJO

enodnevno literarno delavnico Milke Hartman v Libučah

v soboto, 16. septembra 2000, na
vrtu galerije Falke za slovensko
pišočje avtorje z uporabo starinskih
pisalnih strojev in z istočasno izdajo
zbornika iz tam nastalih besedil v im-
provizirani knjižni izdaji.

Pogoj za udeležbo je prijava in
pripravljenost udeleženca, da sodelu-
je na način, kakor so si ga zamislili
prirejatelji. S seboj naj prinese
starinski pisalni stroj. Žirija bo ocen-
jevala literarno vrednost besedil in
najboljše besedilo nagradila – hkrati
pa bo ocenjevala tudi starinsko vred-
nost in zanimivost uporabljenega pi-
salnega stroja in nagradila tudi imet-
nika najbolj zanimivega čudeža teh-
nike iz minulih časov.

V literarni delavnici bo največ 12
avtorjev, ki se prijavijo na razpis in
jih izbere žirija; ta bo tudi ocenjevala
napisana dela. Nagrada za najboljše
besedilo znaša 5000 šil., nagrada za
najzanimivejši stroj pa 2000. Starin-
ski pisalni stroj si mora priskrbeti
vsak sam.

Prijave do konca avgusta na na-
slov: Katoliška mladina, literarna
delavnica Libuč, Viktringer Ring
26, 9020 Celovec/Klagenfurt

RAZSTAVA

Odstiranja – Enthüllungen

Predstavitev Narodopisne zbirke
Slovenske prosvetne zveze v Celovcu
v k & k-centru Šentjanž
od 3. julija do 20. avgusta 2000

Team **fm.queera**, lyfestyle odaje
lezbingey-ev pri radiju AGORA, nujno
išče sodelavko/sodelavca, ki obvlada
slovenščino! Tel. 0676/7185300.

Dr. Franc Wutti

zdravnik splošne prakse
v Borovljah
je na dopustu
od 15. 7. – 30. 7. 2000

GRENZENLOS

BREZ MEJA

SENZA CONFINI

Koncert pevskih zborov

v petek, 28. julija 2000, ob 20.00 uri
na Bekštanskem gradu
(Burgarena Finkenstein)

SODELUJEJO:

Oktet Suha,
Ženski višarski kvintet iz Ukev (Italija),
Kärntner Doppelsextett,
Jaka Jeraša – bariton,
Gerhard Tischler – tenor,
Tamburaški zbor Jepa-Baško jezero.

Prisrčno vabljeni!

ZVEZA SLOVENSKIH IZSELJENCEV

Obvestilo izseljencem o odškodnini prisilnim delavcem

V Nemčiji pripravljajo zakon, na podla-
gi katerega bodo izplačali odškodnino
tako imenovanim prisilnim delavcem.
Kolikor je doslej znano, gre za osebe, ki
so bile v času nacističnega nasilja de-
portirane v Nemčijo in tam poslone na
prisilno delo.

Po doslej znanih podrobnostih ome-
njenega zakona bi verjetno prišli v po-
štev tudi bivši slovenski izseljenci, v ko-
likor so bili v času pregnanstva poslani
na prisilno delo v različna podjetja izven
taborišč.

Bivšim izseljencem, ki tako zaposli-
tev morejo dokazati z dokumenti ali iz-
javami prič, zato svetujemo, da se čim
prej javijo na naslednji naslov: Zveza
slovenskih izseljencev, Tarviserstrasse
16, 9020 Klagenfurt/Celovec. V prijavi
je treba navesti, kdaj in kam je bil kdo
izseljen, kje in kako dolgo je bil na pri-
silnem delu, ter priložiti o tem ustrezne
dokumente ali izjave prič.

Naša organizacija bo zadevo naprej
zasledovala ob pomoči pravnega stroko-
vnjaka ter bo prijavljene člane/članice
po potrebi obveščala o nadaljnjih po-
drobnostih. Zveza slovenskih organizacij

SLOVENSKI
VESTNIK

čestita

PRAZNUJEJO! Anica Kubenik iz Že-
lezne Kaple – 60. rojstni dan; Hermi
Singer iz Loč ob Baškem jezeru – roj-
stni dan; Marta Riedel iz Nonče vasi –
70. rojstni dan; Ani Smolnik iz Apač –
rojstni dan; Herbert Kogoj iz Lobnika
pri Železni Kapli – osebni praznik; Josef
Miklau iz Šentpetra na Vašinjah – 71.
rojstni dan; Kurti Ilanig iz Breiteneg-
ga – rojstni dan; Greti Urschitz iz Boro-
velj – osebni praznik; Diana Urschitz iz
Železne Kaple – 17. rojstni dan; Anni
Polanschek iz Gorič pri Mohličah – roj-
stni dan; Jani Oswald iz Dunaja – osebni
praznik; Zdravko Schellander iz Rože-
ka – osebni praznik; Henri Paulič z
Obirksega – rojstni dan; Johan Klein-
berger iz Rožeka – 60. rojstni dan;
Franci Kropivnik iz Kota – osebni
praznik; Fric Šranc iz Nonče vasi – god
in rojstni dan; Anton Koren iz Šentjako-
ba – osebni praznik; Margit Wutti s
Starega gradu nad Ločami – osebni pra-
znik; Jožko Lepuschitz iz Ščedma pri
Šentjakobu – osebni praznik; Jozef Va-
lentinič z Raven – osebni praznik; Aleks
Schuster z Dunaja – osebni praznik;
Herman Čik iz Libuč – 60. rojstni dan;
Rudi in Jaka Mlečnik – osebni praznik;
Antonija Kulmeš, Ana Kumer, Franc
Schliesser – osebni praznik.

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

Sonja Wakounig (-50)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI

Tarviser StraBe 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletext 299

ČE 20. 7. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zila

PE 21. 7. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 22. 7. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi – ...

NE 23. 7. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten
Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena mavrica

PO 24. 7. ■ 18.10 Kratki stik

TO 25. 7. ■ 18.10 Otroški spored

SR 26. 7. ■ 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 23. 7. ■ 13.30 ORF 2 • Po nezadovolj-
stvu slovenskih zadrušnikov sklic izrednega
občnega zbora Zveze-Bank. • Finančna
podpora na račun dvojezičnih napisov? •
Smiselno oblikovanje prostega časa, pove-
zano z dobrim namenom. • Soča – skoraj
izumrla je soška postrv spet domača v naj-
lepši reki na svetu. • »Savrinske pupe en
regaconik« – koncert Vaščanov pri Košarju

PO 24. 7. ■ 4.10 ORF 2 – Ponovitev
16.00 TV SLO1 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

PO–PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00
Viža 8.30 Živa 14.00 Viža 14.30 Korota-
nov zimzelen 15.00 Kratek stik 16.30
KoroDan (KORO-žurnal 17.15–17.30)

SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov
mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrklja

NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Do-
mača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30
Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane
15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in
pozdravljamo 17.30 Šport in kratke vesti

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 21.7. ■ 10.00 Vročinski val 12.00
Poročila 12.07 Divan 13.00 Poletna glasba
18.00 Poletni radio 18.15 Tečaj slovenščine
18.45 Poročila 19.00 Proud to be loud
20.00 Music for the masses 23.00 The rest
of the day 24.00 Ta mera: elektronska pošta iz
Jugoslavije (pon.) 1.00 Soundtrack tedna

SO 22.7. ■ 10.00 Forum: Kdaj v mladosti
začeti z vrhunskim športom? 12.00 Poročila
12.07 Divan 13.00 Svet je vas: Fundrai-
sing 18.00 Sto decibelov 18.45 Poročila
19.00 Glasba 20.00 Yugo-Rock 23.00
Siesta – talk in filmska glasba

NE 23.7. ■ 10.00 Evropa v enem tednu
(BBC) 10.30 Glasba 11.00 Literarna ka-
varna: Poezija po pošti 12.00 Poročila 12.07
Divan 12.30 Evropa od spodaj 18.00 Glas-
ba 18.45 Poročila 19.00 Glasba 22.00 For
those about to Rock 24.00 Glasba

PO 24.7. ■ 10.00 Vročinski val 11.30
Tečaj slovenščine 12.00 Poročila 12.07
Divan 13.00 Poletna glasba 18.00 Poletni
radio 18.45 Poročila 19.00 Sport 20.00
Take the Jazz Train 22.00 Svet je vas: fun-
draising (pon.) 23.00 Glasba 24.00 Forum:
Kdaj v mladosti začeti z vrhunskim športom? (pon.)

TO 25.7. ■ 10.00 Vročinski val: S kulturo na
krilih (K.L.A.S.) 12.00 Poročila 12.07 Divan
13.00 Poletna glasba 18.00 Poletni ra-
dio 18.45 Poročila 19.00 Glasba 20.00
Noche Latina 21.00 Glasba 21.30 Planet
music 22.00 Literarna kavarna: Poezija po
pošti (pon.) 23.00 Nachtfalter: Tamara Kapus
00.30 Glasba 1.00 Šport (pon.)

SR 26.7. ■ 10.00 Vročinski val 11.15 Voz
latina 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00
Poletna glasba 18.00 Poletni radio
18.15 Tečaj slovenščine 18.45 Poročila
19.00 Nikoli več ne bo kot je nekdaj bilo
20.00 Ruff Radio 22.00 Mad Force 24.00
Evropa od spodaj (pon.) 1.00 Glasba

ČE 27.7. ■ 10.00 Vročinski val 11.30
Tečaj slovenščine 12.00 Poročila 12.07
Divan 13.00 Ta mera 18.00 S kulturo na
krilih (K.L.A.S.) (pon.) 18.45 Poročila
19.00 Yesterday & Today 20.00 Freak
Show 21.00 Screaming mules (glasba
Toma Waita) 23.00 Glasba

ZMOTIČE – SPD »DOBRAČ«

Zabavni 2. olimpi-ade

Na športnem igrišču pri Prangerju v Zmotičah je preteklo soboto uspešno potekal 2. olimpi-ade.

Organizacijo tega športnega spektakla je imelo na skrbi SPD »Dobrač« z Brnce, ki se je obvezalo z izvedbo teh iger do leta 2006, ko bo društvo praznovalo 100. obletnico ustanovitve. Olimpijci vseh starostnih skupin so se pomerili v raznih disciplinah: na sporedu je bil nogometni turnir, na katerem so sodelovala domača moštva (6) in tudi nežni spol je pridno in uspešno lovil žogo. Dekleta in žene so kar nekajkrat zadele v črno. Zelo priljubljena je bila molža krave kjer so se predvsem starejši, ki so to delo opravljali še v mladosti, odlično odrezali. Tudi zabijanje žeblija je zahtevalo od udeležencev kar precej spretnosti in koncentracije. Tek z leseno karjolo po ovirah je bil zelo zabaven in prav tako žaganje

hloda. Pri vseh teh opravilih so sodniki točno merili sekunde in minute. Otroci so imeli poseben kotiček, kjer so se igrali in zabavali.

Zmagovalci in zmagovalke so po uspešni olimpi-ade prejeli zlate, srebrne in bronaste kolajne.

Predsednik SPD »Dobrač« Marjan Galob je bil s prireditvijo zadovoljen, ker na eni strani

služi sproščeni rekreaciji, na drugi pa medsebojnemu spoznavanju pripadnikov obeh narodnosti.

Ob jedači in pijači je športni popoldan izzvenel v prijetni družabnosti.

Rezultati:

Nogometni turnir:

1. Elan, 2. Šentjoh, 3. Courage, 4. Cerkevni zbor, 5. Dobrač, 6. Pranger

Agrarni peterboj:

moški: 1. Erih Spitzer, 2. Lojzi Gallob, 3. Čarli Kargl

ženske: 1. Bettina Miklausch, 2. Katrca Oshounik, 3. Adrea Weber

M. Š.

Zabijanje žeblija: Franc Wiegele (2. z desne) je tudi poskusil

Meseca junija je 4. razred ljudske šole Šentilj ob Dravi obiskal partnersko šolo osnovno šolo Bukovica v Selški dolini blizu Škofje Loke. V naslednjem šolskem letu bo srečanje v Šentilju.

ŽELEZNA KAPLA

Nova restavracija

Preteklo soboto je Železna Kapla dobila nov gostinski objekt – tržno restavracijo »Lotte«. V prijazno urejenih prostorih go-

stom nudijo domače specialite po ugodnih cenah.

Otvoritveni program so oblikovale domače kulturne skupine: MoPZ »Valentin Polanšek« pod vodstvom Boža Hartmana, »Kvartet bratov Smrtnik« in folklorna skupina SPD »Zarja«. Trio Korenika« pa je po-

skrbel za glasbeni spored. Otvoritve novega lokala so se udeležili tudi častni gostje. Med njimi župan Peter Haderlapp, njegova namestnika Engelbert Ojster in Franc J. Smrtnik, predsednik ZKP Peter Kuchar, nekateri občinski odborniki in drugi.

M. Š.

Odpertje novega gostišča je popestril MoPZ »Valentin Polanšek« z Obirskega

Foto: Štukej

ŠAH

Zmaga velemojstra Duška Pavasoviča – Justin Polanšek (SŠK Obir) odlični 46.!

Na 19. mednarodnem odprtem šahovskem turnirju v Šentvidu ob Glini, na katerem je letos tekmovalo 157 šahistov in šahistk iz osmih evropskih držav, je zmagal 24-letni velemojster Duško Pavasovič (Slovenija), odlično 46. mesto pa je osvojil Justin Polanšek (Slovenski športni klub »Obir« Železna Kapla). Polanšek je s petimi točkami iz devetih partij dosegel nad 50 odstotkov možnih točk.

Ker je turnir hkrati štel za odprto koroško prvenstvo za moške, je Polanšek s 15. mestom zabeležil še dodatno odlično uvrstitev. Koroški prvak 2000 je postal Fide-mojster mag. Guido Kaspret (Gospa Sveta) pred Alfredom Bodnerjem (Lienz), Eduardom Sereinigom (Schachfreunde Beljak) in Herwigom Pilajem (Die Klagenfurter). Kaspret je osvojil sedem točk iz devetih partij, ostali omenjeni šahisti pa vsi po 6,5 točke.

Zmagovalec 19. mednarodnega šahovskega turnirja Šentvid 2000 Duško Pavasovič (Elo 2497) je iz devetih partij osvojil kar osem točk in s tem pol točke več kot leta 1999, ko je bil drugi. Drugo

mesto je letos s sedmimi točkami osvojil hrvaški mednarodni mojster Davor Rogić (Elo 2504), tretje mesto – z enakim številom točk kot Rogić – pa mednarodni mojster Sandor Biro (Elo 2339) iz Romunije. 4. mesto in 5. mesto sta zasedla spet Slovenca, mednarodni mojster Marko Tratar in velemojster Dražen Sermek.

Na letošnjem turnirju sta nastopila dva velemojstra (poleg Pavasoviča še Dražen Sermek), osem mednarodnih mojstrov, dva Fide-mojstra ter več nacionalnih mojstrov in mojstrskih kandidatov.

I. L.

Zaključna lestvica:

1. Duško Pavasovič (Slovenija) 8 točk (BH 56,5), 2. Davor Rogić (Hrvaška) 7 (56), 3. Sandor Biro (Romunija) 7 (55), 4. Marko Tratar (Slovenija) 7 (53), Dražen Sermek (Slovenija) 7 (52,5), 6. Mag. Guido Kaspret (Avstrija) 7 (48,5), 7. Simon Jerič (Slovenija) 7 (45,5), 8. Sergej Altukhov (Ukrajina) 7 (40,5), 9. Attila Kiss (Madžarska) 6,5 (51,5), 10. Alfred Bodner (Avstrija) 6,5 (510)

Nadalje: ...13. Eduard Sereinig (Schachfreunde Beljak) 6,5 (46,5), 14. Herwig Pilaj (Die Klagenfurter) 6,5 (45,5), ...16. Leon Mazi (Slovenija) 6 (53), ...19. Harald Genser (Die Klagenfurter) 6 (48), ...37. mag. Margit Hennings (SV Šentvid) 5,5 – hkrati najboljša ženska na turnirju, ...46. Justin Polanšek (SŠK Obir) 5 (46,5), ...54. Waldemar Grom (ASKO Bekštani) 5 (43), ...132. Josef Hanschou (SŠK Obir) 3 (35)

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO CELOVEC

Obvestilo vsem prijavitelcem jubilejnega pohoda na Triglav

»100 let SPD – 100 Korošcev na Triglav / 2864 m«
22. in 23. julija 2000

- Vsak sodeluje na lastno odgovornost
- Zbirališče pohodnikov je Triglavski dom na Kredarici (2515 m)
- Ležišča so rezervirana do 19. ure
- Skupine, prijavitelci prihajajo iz raznih smeri (Vrata/Tominškova pot – 5 ur; pot čez Prag – 5.30 ure; Kot –

7 ur; Rudno polje – 5.30 ure; iz Bohinja po Dolini triglavskega jezera – 9 ur, ...)

- Od Kredarice naprej bodo na voljo tudi vodniki
- Ob nezanesljivem vremenu odločajo skupine in posamezniki sami, če se bodo pohoda udeležili
- Kdor bi iz vremenskih ali katerikoli drugih razlogov ostal doma, je dolžan, da svoj odstop sporoči do najkasneje sobote do 9. ure na tel.: 04254/2545 – Lesjak.

Srečno pot!

NOGOMET-SAK

Barometer spet kaže navzgor

Še dober teden in lov za žogo se bo v regionalni ligi-sredina spet pričel. SAK bo začel jesensko sezono z novoizvoljenim predsedstvom in močno okrepljenim članskim moštvom. V prestopnem roku so se SAK pridružili naslednji igralci: najboljši strelec in goal getter re-

bljana), Boštjan Žel (Dravograd) in petindvajsetletni sredinski igralec in režiser Stanko Tot iz Dravograda.

Novi trener Franky Polanz, ki je v pretekli sezoni treniral Pliberk, skrbno pripravlja ekipo na novo sezono. V preteklih dveh tednih je moštvo že odi-

funkcionarji so zelo angažirani. Moštvo smo okrepili punktualno, to se pravi sredino in napad.

Sezonski cilj trenerja Polanza pa je dober in uspešen start proti Zeltwegu na tujem in uvrstitev v prvi tretjini lestvice.

M. Š.

Z novimi močmi v prvenstvo: trener Franky Polanz, vratarja Hannes Matschek, Günther Rotschnig, Janko Smrečnik, Tonči Blajs, Robert Miklau in Milivoj Novakovič (z leve)

Foto: Stukelj

gionalne lige Robert Miklau (Pliberk), vratarja Hannes Matschek (Pliberk), Günther Rotschnig (Šentandraž), sredinski igralec Tonči Blajs (Plajberk), dvajsetletni talent Milivoje Novakovič (Klopinj/Olimpija Lju-

gralo nekaj pripravljalnih tekem, na katerih so preizkusili razne igralske variante. Trener Franky Polanz: »Vzdušje v moštvu je odlično, igralci so zelo motivirani in čutiti je neke vrste nov zagon. Tudi klubski

Kader: Matschek, Rotschnig, E. Oraže, A. Sadjak, S. Sadjak, Ogris, Zankl, Roy, Hajnžič, Tot, Šmid, Eberhard, I. Woschitz, Ch. Woschitz, M. Nachbar, R. Oraže, Blajs, Malej, Miklau, Novakovič, Žel.

TENIS / CELOVEC

Domačinka Schett zmagala Uniqua-Open

Pretekli teden je na celovških Union-igriščih potekal turnir WTA (ženska svetovna tura), ki je bil dotiran z 170.000 ameriškimi dolarji in je privabil mnogo vrhunskih igralk. Med njimi je bila tudi Slovenka Tina Pisnik, ki je letos prvič zmagala WTA-turnir (Bol). V Celovcu pa ni mogla pokazati svojih zmoglosti in je izpadla že v prvi rundi. Svojo vlogo favoritinje pa je potrdila Avstrijka

Tina Pisnik v Celovcu ni uspela

Barbara Schett, ki je v močni konkurenci izkoristila prednost domačinke in v finalu premaga-

la svojo partnerico pri dvojicah Švicarko Patty Schnyder s 5 : 7, 6 : 4 in 6 : 4.

T. G.

SŠZ

Izšel športni bilten SŠZ za prvo polletje 2000

Pri Slovenski športni zvezi je pravkar izšel Športni bilten za prvo polletje 2000. 90 strani obsegajoča publikacija dokumentira široko paleto športne in promocijske dejavnosti krovne športne organizacije koroških Slovencev ter vseh vanjo vključenih društev.

V biltenu so dokumentirani vsi pomembni dogodki športne-

ga življenja, npr. vse prireditve SŠZ in slovenskih športnih društev z mednarodno udeležbo, največji športni dosežki slovenskih oz. dvojezičnih športnih društev oz. športnikov in športnic na deželni, nacionalni in mednarodni ravni (Peter »Paco« Wrolich, Stefan Kaiser, SK Dob, itd.). Upoštevane so tudi uspešne promocijske prireditve kot obisk vrhunskih alpinistov Reinholda Messnerja, Tomaža Humarja pri koroških Slovenceh. V biltenu nadalje najdete prispevke ob letošnji 100-letnici Slovenskega planinskega društva Celovec in 40-letnici ŠD DSG Sele, vse aktualne podatke

o slovenskih športnih društvih organizacijah na Koroškem ter obširno medijsko zrcalo.

Športni bilten informira tudi o prekomejnem sodelovanju SŠZ s športnimi in vladnimi ustanovami in organizacijami v R. Sloveniji ter o sodelovanju z zamejskimi Slovenci v Italiji (ZSSDI) in v Porabju (Zveza Slovencev na Madžarskem).

Športni bilten SŠZ izhaja od leta 1996 dalje vsaj dvakrat letno. Naročite ga lahko (brezplačno!) pri Slovenski športni zvezi, Wulfengasse 10, A-9020 Celovec. Telefon: 0463/318510, faks: 0463/318506, e-mail: ssz@magnet.at.

I. L.

TRBIŽ

Zimska univerziada 2003 na tromeji!

Vest iz daljnega Pekinga, da bo mesto Trbiž/Tarvisio gostitelj Zimske univerziade 2003, je pozitivno odjeknila tudi na Koroškem. Ne samo zato, ker bodo športniki študenti iz skoraj 50 držav tekmovali tudi na koroških tleh (na smučišču na tromeji v občini Podkloster/Arnoldstein), temveč, ker pomeni odločitev za izvedbo Univerziade 2003 v treh državah (smučarski skakalci bodo tekmovali v Planici, Slovenija) močno podporo ideji »iger brez meja«, kot so jo (žal neuspešno) promovirali Koroška, Slovenija in Furlanija-Juljska krajina s kandidaturom treh dežel za zimske olimpijske igre 2006.

Deželni referent za šport pri koroški deželni vladi in namestnik deželnega glavarja Mathias Reichhold je v zvezi z odločitvijo za Univerziado 2003 v Trbižu in s tem tudi v Podklostru in v Planici poudaril, da gre za uspeh »skupnega projekta«, ki se je uvelja-

vil napram izredno močnim konkurentoma kot sta to bila Vancouver in Innsbruck.

Zimske igre študentov bodo nedvomno postavile celotno regijo in s tem seveda tudi turistično in športno deželo Koroško v središče svetovne športne in akademske javnosti, je še dostavil član deželne vlade Reichhold.

Marijan Velik, predsednik Slovenske športne zveze, pa je menil, da je ideja »iger brez meja« s to odločitvijo prej prodrla, kot si je to marsikdo pričakoval. »SŠZ je podprla kandidaturom za ZOI 2006 in bo tudi v prihodnosti aktivno podprla vsa prizadevanja sodelovanja preko meja«, je poudaril Velik in dostavil, da bo univerziada v Trbižu, na Koroškem ter v Sloveniji tudi pomemben prispevek k temu, da se bo Koroška bolj odprla svetu, kar bo nenazadnje pozitivno vplivalo tudi na sožitje v deželi sami in v širši regiji.

I. L.

KOŠARKA V SLOVENIJI

Težka skupina za Union Olimpijo

Letos bo svojo evropsko ligo, ki se bo imenovala Suproliga, še naprej imela Mednarodna košarkarska zveza (Fiba), novo ligo Uleb pa so ustanovili tudi najbogatejši evropski klubi. V tej ligi bo ljubljanska Union Olimpija igrala v skupini C z Olympiakosom, Realom iz Madrida, Benettonom, Hapoelom in belgijskim Ovarensem. Prvo tekmo bodo Ljubljančani igrali 19. oktobra v Trevisu proti Benettonu.

Lanski državni prvaki, košarkarji Krke iz Novega mesta, bodo igrali v B skupini Suprolige. Njihovi tekmeci pa bodo: Efes Pilsen iz Carigrada, Maccabi Tel Aviv, Pau Orthez, Partizan Beograd, Iraklis Solun, belgijski Oostende, Bayer Leverkusen, Scavolini Milano in švedska Plannja. Tudi Suproliga se bo začela 19. oktobra.

D. T.

SMUČARSKI SKOKI

Bron za Kaiserja

V soboto so mladi koroški orli pri interkontinentalnem pokalu v Beljaku še odpovedali (11. Koch, 21. Kaiser), pri nedeljskem državnem prvenstvu pa so le dokazali, da še znajo skakati. V splošni kategoriji je zmagal Goldberger (255,5 točk) pred Höllwarthom (233) in Metzlerjem, najdlje pa je skočil mladi Tirolčan Manuel Fettner (247 točk/96 oz. 92 m) v kategoriji juniorjev, kjer sta si tudi Koroška Martin Koch (2. – 238 točk/90,5 oz. 93,5 m) in Stefan Kaiser (3. – 222 točk/90 oz. 85 m) z dobrimi skoki zagotovila svoji kolajni.

T. G.

»Šah je morje, kjer lahko mušica pije in slon plava.«

Indijska modrost

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 119

Silvo Kovač

Kortliver – Van der Weide / 1968

Beli je v materialni prednosti in črni kralj se kljub temu počuti varnega v okrilju svojih figur in kmetov. Edini možni pristop do črnega kra-

lja vodi po črnih poljih na poševnici a1 – h8, zato bo beli, ki je na potezi, na vsak način poizkušal ogroziti črnega kralja. Kako mu je v nadaljevanju to uspelo, pa v analizi odkrijte sami!

Rešitev št. 118

Da bi črni zavaroval močnega kmeta na polju f3 in pripravil napad na belega kralja, žrtvuje središčnega kmeta. 1...e4! 2.Se4: Le5. Z napadom na belo damo črni brani obenem kmeta f3 in črna dama ima sedaj prosto pot, da s polja h4 obračuna z belim kraljem.

